

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 32
ДЛЯ РИХТУВАЛЬНИКА КУЗОВІВ

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.

1.2. Інструкція розроблена на основі ДНАОП 0.00-8.03-93 "Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві", ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", ДНАОП 0.00-4.12-99 "Типове положення про навчання з питань охорони праці", ДНАОП 0.00-1.28-97 "Правила охорони праці на автомобільному транспорті", НАПБ А.01.001-95 "Правила пожежної безпеки в Україні".

1.3. За даною інструкцією рихтувальник інструктується перед початком роботи (первинний інструктаж), а потім через кожні 6 місяців (повторний інструктаж).

Результати інструктажу заносяться в «Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці», в журналі після проходження інструктажу повинні бути підписи особи, яка інструктує, та рихтувальника.

1.4. Власник повинен застрахувати рихтувальника від нещасних випадків та професійних захворювань.

В разі пошкодження здоров'я рихтувальника з вини власника, він (рихтувальник) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.5. За невиконання даної інструкції рихтувальник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.

1.6. До самостійного виконання рихтувальних робіт допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли медичне обстеження та спеціальне навчання для роботи на верстатах, вступний інструктаж з охорони праці, інструктаж на робочому місці та інструктаж з пожежної безпеки.

1.7. При роботі на верстатах рихтувальник повинен бути проінструктований по безпечних прийомах роботи на кожному верстаті. В цьому разі інструктаж на робочому місці проводиться через кожні 3 місяці.

Інструкція по безпечній експлуатації верстатів повинна бути вивішена на робочому місці.

1.8. Рихтувальник повинен:

1.8.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.

- 1.8.2. Користуватися спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту.
- 1.8.3. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку товаришів по роботі.
- 1.8.4. Виконувати тільки ту роботу, по якій він проінструктований та яка доручена йому керівником робіт.
- 1.8.5. Не допускати сторонніх осіб на своє робоче місце.
- 1.8.6. Вміти надавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.
- 1.8.7. Вміти користуватись первинними засобами пожежегасіння.
- 1.8.8. Утримувати в чистоті своє робоче місце.
- 1.8.9. Не виконувати вказівки, які суперечать правилам охорони праці.
- 1.9. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори, які діють на рихтувальника.
  - 1.9.1. Захаращення робочого місця.
  - 1.9.2. Відсутність спеціальних пристроїв, інструменту, пристосувань.
  - 1.9.3. Частина абразивних кругів, що розлітаються.
  - 1.9.4. Гострі кромки, краї, задирки заготовок, деталей та виробів.
  - 1.9.5. Термічні фактори (опіки рук при вирізання газівим зварюванням пошкоджених місць).
  - 1.9.6. Підвищені рівні шуму при рихтуванні кузовів, кабін та їх деталей.
- 1.10. Місця виконання кузовних робіт повинні бути оснащені устаткуванням, пристроями та інструментом згідно з нормативно-технологічною документацією.
- 1.11. Рихтувальник забезпечується спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту: костюм бавовняний, черевики шкіряні, рукавиці комбіновані, окуляри захисні; на зовнішніх роботах взимку додатково: костюм бавовняний на утеплювальній прокладці.
- 1.12. Верстати, ножиці та інше повинні бути забезпечені спеціальними пристроями, надійно захищаючими робітника та людей, які знаходяться навколо, від стружки та інше.
- 1.13. Ручний інструмент повинен відповідати наступним вимогам:
  - 1.13.1. Ударні інструменти (молоток, кувалда та інше) повинні мати дещо випуклу, нескісну і незбиту, без тріщин поверхню бойка, бути надійно укріплені на держаках шляхом розклинування клинами, не мати наклепу.
  - 1.13.2. Держаки молотків і кувалд повинні мати гладку поверхню овального перетину з потовщенням вільного кінця, довжиною не менше 250 мм та бути зроблені з деревини твердих та в'язких порід (кизилу, бука та інше).
  - 1.13.3. На ріжучих кромках покрівельних ножиців не повинно бути викришених місць, вм'ятин та помітних слідів затуплення.

1.13.4. Болт-вісь, який скріплює половинки ручних ножиців, повинен дозволяти регулювання нормального зазору між ними для розрізання металу без задирок.

1.14. Під час роботи електрогазорізальними інструментами, електрифікованим інструментом та пневмоінструментом рихтувальник повинен мати відповідне посвідчення, яке дає право на роботу ними та проінструкований по безпечній роботі з ними.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Одягти спецодяг, спецвзуття, отримати завдання від керівника робіт.

2.2. Стан спецодягу повинен виключати можливість захоплення його рухомими частинами машин та верстатів (щоб не було звисаючих кінців).

2.3. Перевірити наявність та справність інструмента, пристосувань; перевірити стан верстатного обладнання; наявність на ньому захисного заземлення та огороження.

2.4. Розташувати інструмент, пристосування, матеріали в зручному та безпечному для використання положенні.

2.5. Перевірити достатність освітлення робочої зони.

2.6. Прибрати з робочої зони непотрібні предмети, матеріали.

2.7. Перевірити міцність кріплення лещат.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Кузови та кабіни, що ремонтуються, повинні установлюватися і надійно закріплюватися на спеціальних підставках (стендах).

3.2. Деталі, що підлягають правці, повинні установлюватися на спеціальні оправки. Забороняється правити деталі на вису.

3.3. Перед правкою крил та інших деталей з листової сталі їх слід очистити від іржі металевою щіткою біля місцевого відсмоктувача.

3.4. При різанні на механічних ножицях та згинанні на вигинальних верстатах працювати дозволяється тільки з металом, товщина якого не перевищує величину, допустиму для даного устаткування.

3.5. При необхідності скісного зрізу листового металу слід починати різати з того боку, де кут між лінією відрізу та краєм металу ближчий до прямого кута.

3.6. Різати метал ножицями слід так, щоб на краях заготовки не залишалось незрізаних задирок.

3.7. При виготовленні деталей та латок з листової сталі гострі кути, краї та задирки повинні бути зачищені.

3.8. Забороняється:

3.8.1. При вирізанні газовим зварюванням пошкоджених місць притримувати частини, що вирізаються, руками.

3.8.2. Працювати зачисною машиною без захисного кожуха.

3.8.3. При різанні листового металу на механічних ножицях подавати метал, утримуючи руки напроти різальних роликів.

3.9. При обслуговуванні та ремонті кузовів автобусів, фургонів, кабін на висоті більше 1 м необхідно застосовувати помости, переносні драбини-стрем'янки.

Працювати на випадкових підставках або з приставних драбин забороняється.

3.10. При підйманні по драбині робітнику забороняється тримати в руках інструмент, матеріал та інші предмети. Для цього повинна застосовуватись сумка або спеціальний ящик. Забороняється проводити одночасно роботу на драбині, помостах та внизу під ними.

3.11. При вирізанні опорних частин кузова під ними повинні бути установлені надійні упори.

3.12. Робітники, які працюють спільно зі зварником, а також виконують роботи зачисними машинами, повинні користуватися захисними окулярами.

3.13. Переносити, правити та різати деталі з листового металу дозволяється тільки в рукавицях.

3.14. У процесі роботи обрізки металу необхідно складати у спеціально відведене місце (ящик).

3.15. Під час вирізання деталей та латок великих розмірів на механічних ножицях необхідно застосовувати підтримуюче устаткування.

3.16. Під час різання листового металу на механічних ножицях подавати метал необхідно таким чином, щоб руки не знаходились проти ріжучих роликів.

3.17. Перед подачею повітря для роботи пневматичного різача його треба встановити в робоче положення.

3.18. Під час роботи з абразивним кругом на гнучкому валі слід застосовувати захисний кожух

3.19. Під час рихтування деталей на роликових верстатах треба бути обережним, щоб пальці рук не попали в простір між роликами верстата.

3.20. Під час вирівнювання поверхонь деталі безпосередньо на автомобілі з попереднім нагрівом місць пошкодження необхідно зняти матеріали і деталі, які можуть спалахнути поблизу місця, що ремонтується.

3.21. Під час прокатування листів металу через ручні чи механічні вальцювальні верстати необхідно остерігатися притиснення пальців рук листом металу до нерухомих частин верстата.

3.22. Під час роботи з електроінструментом необхідно користуватись діелектричними рукавицями.

3.23. Підключати ручний електрифікований інструмент до електромережі тільки за допомогою вилки, яка має заземлюючий контакт.

- 3.24. Під час переносу пневмо- чи електроінструмента необхідно тримати його за рукоятку корпусу, а повітряний шланг, електропровід чи кабель - звернутим в кільце.
- 3.25. Зміну ріжучого інструменту виконувати тільки при виключеному від мережі електро- чи пневмоінструменті.
- 3.26. При обробці заготовки чи деталі треба впевнитись, що вони надійно закріплені і не зможуть повернутися під час обробки.
- 3.27. Під час роботи пневмо- і електроінструментом необхідно стерегтися захвату інструментом спецодягу.
- 3.28. Приєднуючи шланг до повітряної мережі, треба впевнитись в тому, що він надійно закріплений на штуцері.
- 3.29. Забороняється:
- 3.29.1. Ставити лист металу на ребро.
- 3.29.2. Користуватися свердлами зі збитими конусами.
- 3.29.3. Переносити інструмент, тримаючи його за шланг, електропровід, кабель чи ріжучу частину.
- 3.29.4. При вирізання пошкоджених місць підтримувати руками частини, які вирізаються.
- 3.29.5. Направляти струмінь повітря на людей, підлогу і обладнання при продуванні шланга повітрям.
- 3.29.6. Змахувати металеві обрізки руками та здувати металевий пил стиснутим повітрям.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Відключити від джерела живлення електрифікований інструмент, пневмоінструмент та обладнання, яке використовувалось під час роботи.
- 4.2. Інструмент, обладнання, пристосування привести в належний стан і прибрати в відведене для них місце.
- 4.3. Прибрати робоче місце від дрібних металевих відходів спеціальною щіткою.
- Використаний обтиральний матеріал скласти в металевий ящик з кришкою.
- 4.4. Зняти спецодяг, спецвзуття, засоби індивідуального захисту та прибрати їх у відведене для них місце.
- 4.5. Помити обличчя, руки гарячою водою з милом. При можливості прийняти душ.
- Забороняється мити руки гасом, бензином та витирати їх обтиральним матеріалом з ошурками.
- 4.6. Доповісти керівнику робіт про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки при аварійній ситуації

5.1. Аварійна ситуація і нещасні випадки можуть виникнути в разі: ураження електричним струмом, розриву абразивних кругів, падіння предметів, отримання опіків, розриву шлангів, порізів та інше.

5.2. У випадку виникнення аварійної ситуації треба негайно відключити устаткування від мережі живлення. Загородити небезпечну зону. Не допускати в неї сторонніх осіб.

5.3. Повідомити про те, що сталося, керівника робіт.

5.4. Якщо є потерпілі, надавати їм першу медичну допомогу. При необхідності викликати «швидку медичну допомогу».

5.5. Надання першої медичної допомоги.

5.5.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати швидку медичку допомогу.

5.5.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому, на рану і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.5.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку. При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт

обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.5.4. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.5.5. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;

- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.5. Якщо сталася пожежа, приступити до її гасіння наявними засобами пожежогасіння. При необхідності викликати пожежну частину.

5.6. Виконувати вказівки керівника робіт по усуненню аварійної ситуації.

Розробив:

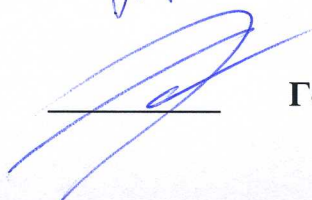
Провідний інженер з охорони праці

Фоміних Н.А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю.М.